

References:

1. Aref'ev, V.E. Turyzm na Altae : predposylky razvytyya y problemy poleznosti / V.E. Aref'ev, A.V Chudov – Barnaul, 1994. – 128 s.
2. Kavtaradze, D.N. Pryroda v zhyzny, tsennostyakh y doktrynakh sovremennoho obshchestva / D.N. Kavtaradze, A.A. Ovsyannykov // Sotsyal'no-ekonomycheskiye y pravovyye osnovy sokhraneniya byoraznoobraziya. – M.: Yzd-vo Nauchnoho y uch.-metod. tsentra, 2002. – S. 15-90.
3. Merenkova, Y.N. Formirovaniye sel'skoho turizma kak odnogo yz napravleniy dyversyfykatsiy sel'skoy ekonomiky / Y.N. Merenkova, A.S. Surovtsev // Ynnovatsionnyye podkhody v upravlenii ahropromyshlennym kompleksom. – Barnaul, 2013. – S. 229-231.
4. Morkovkina, A.H. Kryteryi vybora terrytoriy dlya orhanyzatsiy ob'ektov turizma / A.H. Morkovkina, V.A. Rassypnov, N.B. Maksymova //Heohrafiya ta turizm : Nauk. Zb.. – K.:Al'fa-PIK, 2014. – Vyp. 28. – S. 71-76.
5. Perelet, R.A. Ekonomika byoraznoobraziya / R.A. Perelet // Sotsyal'no-ekonomycheskiye y pravovyye osnovy sokhraneniya byoraznoobraziya. – M.: Yzd-vo Nauchnoho y uch.-metod. tsentra, 2002. – S. 199-326.
6. Rassypnov, V.A. Sotsyal'nyye usloviya formirovaniya etnoekologicheskogo soznaniya sel'skoho naseleniya v menyayushcheysya ekonomike yuha Zapadnoy Sybyry / V.A. Rassypnov // Etnohenez y tsyvylyzatsionnyye perspektivy v obrazovanii Rossii. – Novosibirsk : Yzd-vo NHPU, 2004. – 362-366.
7. Rassypnov, V.A. Otsenka prirodnogo y kul'turnogo potentsyala Russkoho Altaya / V.A. Rassypnov, N.B. Maksymova, A.H. Morkovkina //Perspektivy ynnovatsionnoho razvytiya APK y sel'skykh terrytoriy. – Barnaul, 2013. – S. 440-444.
8. Rychard B. Prymak. Osnovy sokhraneniya byoraznoobraziya / per. s anhl. - M.: Yzd-vo Nauchnoho y uch.-metod. tsentra, 2002. – 256 s.

УДК 316.6:339.138:338.48(045)

Холодова Ольга Олексіївна,
кандидат психологічних наук, доцент

Вінницький торговельно-економічний
інститут Київського національного
торговельно-економічного університету,
м. Вінниця, Україна
e-mail: kholodova.oa@gmail.com

Дзюба Тетяна Анатоліївна

Вінницький торговельно-економічний
інститут Київського національного
торговельно-економічного університету,
м. Вінниця, Україна
e-mail: tanyadziuba@gmail.com

ОРГАНІЗАЦІЯ МОЛОДІЖНОГО ДОЗВІЛЛЯ В ТУРИЗМІ

Метою статті є аналіз особливостей та популярних форм молодіжного дозвілля, специфічних рис та потреб молоді на сучасному етапі та їх врахування при організації молодіжного туризму.

Методика. В статті проведено порівняльний аналіз та узагальнення результатів наукових досліджень в галузі молодіжного туризму, соціальної психології та соціології провідних вітчизняних та закордонних вчених.

Результати. Сучасна організація молодіжного дозвілля повинна враховувати такі специфічні риси та потреби молоді, як високий рівень пізнавальної активності; груповий формат взаємодії, використання ігрових форм відпочинку; застосування занять фізичною культурою і спортом, оздоровчих практик, пропаганда здорового способу життя та сприяти розвитку спеціальних особистісних і функціонального

якостей, підвищенню загальної культури молоді. Їх врахування сприятиме самореалізації творчого та духовного потенціалу не тільки молоді, а й суспільства в цілому.

Наукова новизна полягає в тому, що проаналізовано і узагальнено особливості та популярні форми молодіжного дозвілля, а також специфічні риси та потреби молоді на сучасному етапі.

Практична значимість полягає в тому, що врахування особливостей та популярних форм молодіжного дозвілля, специфічних рис та потреб молоді на сучасному етапі при організації молодіжного туризму може вивести молодіжний туризм в Україні на якісно новий рівень, сприяти створенню сучасного конкурентоспроможного туристичного продукту у молодіжному туризмі.

Ключові слова: молодіжний туризм, молодь, молодість, дозвілля, культура дозвілля.

УДК 316.6:339.138:338.48(045)

Холодова Ольга Алексеевна,
кандидат психологических наук, доцент

Винницкий торгово-экономический
институт Киевского национального
торгово-экономического университета,
г. Винница, Украина
e-mail: kholodova.oa@gmail.com
Винницкий торгово-экономический
институт Киевского национального
торгово-экономического университета,
г. Винница, Украина
e-mail: tanyadziuba@gmail.com

Дзюба Татьяна Анатольевна

ОРГАНИЗАЦИЯ МОЛОДЕЖНОГО ДОСУГА В ТУРИЗМЕ

Целью статьи является анализ особенностей и популярных форм молодежного досуга, специфических черт и потребностей молодежи на современном этапе и их учет при организации молодежного туризма.

Методика. В статье проведен сравнительный анализ и обобщение результатов научных исследований в области молодежного туризма, социальной психологии и социологии ведущих отечественных и зарубежных ученых.

Результаты. Современная организация молодежного досуга должна учитывать такие специфические черты и потребности молодежи, как высокий уровень познавательной активности; групповой формат взаимодействия, использование игровых форм отдыха; применение занятий физической культурой и спортом, оздоровительных практик, пропаганда здорового образа жизни и способствовать развитию специальных личностных и функциональных качеств, повышению общей культуры молодежи. Их учет будет способствовать самореализации творческого и духовного потенциала не только молодежи, но и общества в целом.

Научная новизна заключается в том, что проанализированы и обобщены особенности и популярные формы молодежного досуга, а также специфические черты и потребности молодежи на современном этапе.

Практическая значимость заключается в том, что учет особенностей и популярных форм молодежного досуга, специфических черт и потребностей молодежи на современном этапе при организации молодежного туризма может вывести молодежный туризм в Украине на качественно новый уровень, способствовать созданию современного конкурентоспособного туристического продукта в молодежном туризме.

Ключевые слова: молодежный туризм, молодежь, молодость, досуга, культура досуга.

UDC 316.6:339.138:338.48(045)

Kholodova Olga Alexeyevna,
Candidate of Psychological Sciences,
Associate Professor,

Vinnitsa Trade and Economic Institute of the
Kyiv National Trade and Economic
University, Vinnitsa, Ukraine
e-mail: kholodova.oa@gmail.com

Dziuba Tatiana Anatoliivna

Vinnitsa Trade and Economic Institute of the
Kyiv National Trade and Economic
University, Vinnitsa, Ukraine
e-mail: tanyadziuba@gmail.com

YOUTH ORGANIZATION OF LEISURE IN TOURISM

The aim of the article is to analyze the features and popular forms of youth leisure, the specific features and needs of young people today and their integration in the organization of youth tourism.

Methods. In this paper, a comparative analysis and synthesis of research results in the field of youth tourism, social psychology and sociology leading Russian and foreign scientists.

Results. The current organization of youth leisure should take into account such specific features and needs of young people, as a high level of cognitive activity; group format of interaction, the use of game forms of recreation; the use of physical culture and sports, health practices, promotion of healthy lifestyles and contribute to the development of special personal qualities and functionality requirements, improve the overall culture youth. Their inclusion will contribute to the fulfillment of the creative and spiritual potential of not only young people but also society as a whole.

Scientific novelty lies in the fact that analyzed and summarized the features and popular forms of youth leisure, as well as the specific features and needs of young people at the present stage.

The practical significance lies in the fact that the inclusion of features and popular forms of youth leisure, the specific features and needs of young people at the present stage in the organization of youth tourism can bring youth tourism in Ukraine to a new level, to promote the creation of a modern competitive tourist product in the youth tourism.

Keywords: youth tourism, young people, youth, recreation, leisure culture.

Постановка проблеми. Сьогодні туризм став частиною стилю життя більш ніж третини людства і участь у туристичному процесі можна розглядати як складову якості життя. У системі світового туристського розвитку особливе і значне місце на сьогодні відводиться молодіжному туризму. Молодіжний туризм є одним із найбільш динамічних і перспективних напрямів розвитку туристичного бізнесу. Він покликаний виконувати завдання виховання молодого покоління, підвищення освітнього та культурного рівня молоді, сприяти загальному оздоровленню нації та задоволенню рекреаційних потреб людини.

Для успішного розвитку молодіжного туризму в цілому та при розробці сучасного конкурентоспроможного туристичного продукту необхідно враховувати специфічні особливості молодіжного дозвілля в

сучасних умовах. Молодь – це соціально-демографічна група, що переживає складний період становлення соціальної зрілості, адаптації до миру дорослих та майбутніх змін. [1, с.5].

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблеми молодіжного туризму розглядаються багатьма вченими та спеціалістами-практиками, зокрема, такими авторами, як М.Б. Біржаков, яким виділено найбільш суттєві особливості та характеристики молодіжного туризму [2]; Л.П. Воронкова – визначено головні цілі молодіжних туристичних поїздок та їх переважні географічні напрямки [3]; О.А. Бабанчикова – проаналізовано пропозиції туристичних фірм та їх співвідношення зі специфічними проблемами молоді [4]; О.М. Артьомова та В.А. Козлова – проведено маркетингове дослідження молодіжного туристичного ринку Російської Федерації, який в основних рисах схожий з туристичним ринком України [5]; Л.В. Дьоміна і Н.Й. Коніщева – проаналізовано цінову політику туристичних фірм порівняно з купівельною спроможністю молоді, а також розроблено пропозиції щодо посилення підтримки молодіжного туризму з боку державних та регіональних органів управління [6, 7].

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Незважаючи на те що в зазначених роботах проведено комплексний аналіз молодіжного сегменту туристичного ринку, особливостей та перспектив його розвитку, запропоновано заходи щодо його розширення та вдосконалення державного регулювання й допомоги, проблеми молодіжного туризму в нашій країні дотепер не вирішуються ані на державному, ані на регіональному рівнях, практично відсутні сучасні дослідження, присвячені аналізу мотивації студентської молоді стосовно прийняття рішень щодо подорожування та вибору потрібних їй видів туризму, змісту молодіжного дозвілля та особливостей споживання анімаційних послуг. Теоретико-методичні проблеми, пов'язані з організаційно-технологічним забезпеченням анімаційних програм саме в молодіжному туризмі також потребують уваги провідних вітчизняних та зарубіжних вчених.

Метою статті є аналіз особливостей та популярних форм молодіжного дозвілля, специфічних рис та потреб молоді на сучасному етапі та їх врахування при організації молодіжного туризму.

Виклад основного матеріалу. Історичний розвиток суспільства значною мірою залежить від того, наскільки використовується такий дієвий чинник суспільно-політичного функціонування, як молодь. По-перше, це визначається тією значною часткою, яку займають молоді люди в структурі населення: за даними ООН на початку 2000 р. населення світу становило 6 062 млн. осіб, з них молодих людей віком 15–24 років було 1 061 млн. осіб, або 17,5% від загалу. По-друге, за всіх часів та й у всіх народів молодь була в авангарді громадських рухів, своєрідним каталізатором суспільних перетворень [8, с.2]. За останніми даними ООН на кінець 2011 р. населення землі сягнуло 7 мільярдів, [9], і, відповідно,

частка молоді також збільшилася. Проблеми молоді хвилювали людство в усі часи. Існує тісний зв'язок між станом суспільства, перспективами його розвитку та ставленням соціуму до своїх молодих поколінь, їх стартовими можливостями. Становище молоді, її якісні характеристики, ціннісні орієнтації та життєві плани – це те дзеркало, в якому будь-яке суспільство може побачити своє майбутнє. [10, с.237].

Протягом останніх двадцяти років існування України як незалежної держави вік молодих громадян в чинному законодавстві коливався у різних межах. Так, якщо до 2004 р. граничний вік молоді сягав 28 років, то після внесення змін до Закону України «Про сприяння соціальному становленню та розвитку молоді в Україні» від 5 лютого 1993 р. визначено, що молоді люди – це громадяни віком від 14 до 35 років. Законодавче визначення молоді як специфічної соціально-вікової групи у віці 14-35 років діє в Україні й понині. В цих межах можна виділити три окремі категорії молоді, що суттєво відрізняються між собою мірою зрілості, ментальністю, ступенем залучення до соціально-політичних та соціально-економічних процесів тощо.

Ряд вітчизняних дослідників виділяє три вікових когорти молоді:

- 14-17 років – переважно школярі, які живуть з батьками і знаходяться, як правило, на їх повному утриманні. Визначальними векторами соціалізації на даному етапі виступають сім'я та школа;

- 18-24 – молодь, яка здобуває подальшу освіту в навчальних закладах I-IV-го рівнів акредитації. На соціалізацію молодої людини на даному етапі суттєво впливає навчальний заклад та зміна соціального оточення, при цьому роль сім'ї та «старого» оточення істотно зменшується;

- 25-29 років – молодь, яка працює. Соціалізація завершується завдяки включенню молодої людини в процес суспільного виробництва.

Якщо соціалізація відбулася без викривлень та девіацій, по досягненню 30 років ми можемо говорити вже про самостійну, повноцінну сформовану людину. Звичайно ж, подібна градація не може відображати всіх нюансів соціалізації, але вона є типовою для більшості представників сучасної української молоді [11, с.7].

Таким чином, молодість – це період пошуку, вибору та освоєння професії, створення сім'ї, визначення свого ставлення до суспільного життя та громадянської позиції, зміна соціального оточення. Молодість завжди оптимістична. В цей період молода людина не тільки спроектувала свій життєвий план, а й намагається його втілити в життя, в неї багато енергії, віри, сил та бажання досягти своїх цілей. Період молодості є дуже продуктивним: в цей час молода людина максимально процесдатна, вона легко переносить високі психічні та фізичні навантаження; легко засвоює знання та набуває навички, тобто опановує складні способи інтелектуальної діяльності та інших видів професійної діяльності, сучасні інформаційні технології; розвиває такі необхідні спеціальні особистісні та функціональні

якості, як ініціативність, організаційні здібності, відповідальність, витриманість, креативність, винахідливість, дисциплінованість тощо. В цей період розширюється коло спілкування завдяки реалізації життєвої програми у більш широкому соціальному оточенні і відбувається інтенсивний процес спілкування, в якому найважливішими стають досвід, переживання та налагодження дружніх, колегіальних та любовних відносин.

Молодість вважається найпродуктивним періодом самореалізації. В цей час труднощі здаються такими, які легко можна подолати, сумніви та невпевненість швидко проходять, пошук альтернативних цілей та можливостей проходить легко та оптимістично. В де якій мірі це обумовлено сучасною соціально-економічною ситуацією у світі. Щоби жити та успішно функціонувати в надзвичайно мобільному та динамічному сіспільстві, індивід повинен володіти певними особистими якостями. По-перше, він повинен мати стійке, тверде ядро особистості, світогляд, соціальні та моральні переконання, інакше, при зустрічі з перешкодами та труднощами, він може відреагувати невротично і відмовитися від своїх цілей. По-друге, він повинен володіти високою психологічною лабільністю, гнучкістю, здатністю засвоювати та переробляти нову інформацію і створювати нове.

Проте, молодість – це не тільки оптимізм, радість від пізнання нового, але й пошук відповідей питання про самого себе: хто я, який я, для чого я прийшов у цей світ, яке моя місія тощо. У процесі пошуку відповідей молода людина формує:

- самосвідомість, тобто цілісне уявлення про самого себе: про свій характер, про свої творчі здібності та можливості при виборі професійної реалізації, свої переваги та недоліки; про своє ставлення до оточуючого світу, до поведінки людей; про свою зовнішність, людські якості, емоційне реагування на життєві події тощо. Складовою самосвідомості є особиста ідентичність, самооцінка, самоповага. Все це стає відправною точкою для вибору напряму самовиховання та самоудосконалення;

- власний світогляд, тобто систему поглядів, уявлень, знань, установок, цінностей про оточуючий світ та про те, як в такому світі потрібно жити та досягати успіху. Це певна життєва філософія людини. Вона формується на основі отриманого життєвого досвіду взаємодії зі світом, висновків про власні невдачі та успіхи, спостережень за досягненнями та невдачами інших людей;

- бажання усвідомити, зрозуміти та побудувати свій, самостійний та оригінальний, новий та критичний погляд на дійсність, створити свої теорії смислу життя, любові, дружби, успіху, щастя тощо.

На думку Г.С.Усикіна, «молодіжний вік являє собою, так би мовити «третій світ», який існує між дитинством та дорослістю, так як біологічне, фізіологічне та статеве созрівання завершено (вже не дитина), але в

соціальному відношенні це ще не самостійна доросла особистість» [12, с.163].

Молодь є однією з соціально незахищених груп, яка певною мірою схильна до дії негативних чинників зовнішнього середовища. Урбанізація, обмежені можливості для повноцінного розвитку і реалізації свого потенціалу, гіподинамія та інші стресові ситуації викликають підвищену потребу молоді в доступних оздоровчих, рекреаційних, розважальних послугах. Вирішення цієї проблеми разом з духовним оздоровленням нації є однією із стратегічних задач, як на державному, так і на регіональному рівні [13].

Розглянемо особливості та популярні форми молодіжного дозвілля.

Дозвілля – діяльність у вільний час поза сферою суспільної й побутової праці, завдяки якій індивід відновлює свою здатність до праці й розвиває у собі в основному ті вміння й здібності, які неможливо вдосконалити в сфері трудової діяльності [14, с.5]. Таким чином, дозвілля – це діяльність, яка зумовлена певними інтересами, цілями, мотивами, які є важливими для людини. У процесі такої діяльності людина має можливість пізнати багато нового про себе та оточуючий світ, засвоїти культурні цінності, пізнати світ різних народів, займатися творчістю та аматорською діяльністю, фізичною культурою та спортом, розвивати свої здібності та займатися хобі, подорожувати тощо. Перелік того, чим можна займатися у вільний час можна продовжити, проте зміст таких занять в певній мірі визначає рівень культури молодіжного дозвілля.

Від того, наскільки цікаво і змістовно проводить вільний час молодь, наскільки проведення дозвілля узгоджується з її життєвими та професійними цілями та вподобаннями, розвитком своїх здібностей та нахилів, багато в чому залежить її соціально-психологічне самопочуття, її задоволеність собою та своїм відпочинком.

Багато дослідників виділяють таку специфічною рису молоді, як пошукова, творча-експериментальна активність. Ігрова діяльність вже не є провідною, як у дитинстві, проте вона виступає важливим чинником розвитку особистості молодої людини та способом зняття психічної та фізичної перевтоми, тому що захоплює психіку цілком, загострює переживання відчуттів радості, інтересу, змагання, перемоги [15, с. 20]. Потрібно сказати, що ігрова діяльність носить універсальний характер: гра притягує людей незалежно від статусу, віку, професії. За словами видатного вченого Хекгаузена, ХХ ст. можна назвати століттям людини, яка грає.

Численні спостереження за практикою підготовки й проведення, молодіжних культурно-дозвільних заходів свідчить про те, що їхній успіх значною мірою залежить від включення в їхні структури ігрових блоків, що стимулюють у молодих людей прагнення до змагань, імпровізації й винахідливості, бажання перевірити себе [16, с.125].

Іншою специфічною особливістю молодіжного дозвілля є бажання

проводити його за межами батьківського будинку. Молодь прагне самотійно проводити свій вільний час, обирати форми дозвілля, стиль поведінки, друзів, одяг, уподобання переважно у групі однолітків.

До створення сім'ї, молодь, як правило, має більше вільного часу, більше можливостей вільно витрачати гроші та планувати свій час. Після створення власної родини ситуація змінюється: вільного часу стає значно менше, особливо після народження дітей, а вибір форм його проведення узгоджується з «другою половиною», стабілізується сімейний бюджет. В такій ситуації структура дозвілля стає близькою до структури дозвілля дорослого. Виникає потреба проводити вільний час в колі сім'ї, в тому числі батьківський. Високі навантаження, пов'язані з турботою про дітей та батьків, роботою, устроєм будинку виявляють основною функцією дозвілля рекреативну.

Культура молодіжного дозвілля визначається суспільними та особистісними чинниками. *Культура дозвілля* – це, насамперед, внутрішня культура людини, що припускає наявність у нього певних особистісних властивостей, які дозволяють змістовно й з користю проводити вільний час [15, с.28,29]. Життєва філософія, естетичні смаки, інтелектуальні потреби, інтереси, цінності, мотиви, бажання, життєві цілі – все перераховане відноситься до індивідуального, суб'єктивного чиннику культури молодіжного дозвілля. Як відомо, культурний і духовний рівень людини визначає зміст її дозвілля. Проте, можна говорити і про зворотній зв'язок. Дозвілля стає культурним, якщо воно змістовно насичене, моральне і позитивно впливає на особистість людини.

Культура дозвілля визначається також вибором тих занять, яким надається перевага у вільний час. Це, в першу чергу, ті види занять, які спрямовані на відновлення фізичних та психічних ресурсів людини, зняття втоми та перевтоми, а також на розвиток особистості у широкому сенсі цього слова. Важливим є те, щоб кожна людина безпосередньо брала участь у таких заняттях. З іншого боку, культуру дозвілля визначають відповідні підприємства та заклади: будинки культури, концертні зали, дискотеки, клуби, культурно-дозвільні центри, кінотеатри, стадіони тощо. Саме від персоналу таких закладів залежить рівень запропонованої культурної продукції та послуг, від їх професійних вмінь зацікавити та захопити споживачів до змістовного відпочинку.

Разом з тим культура проведення вільного часу є результатом старань самої особистості, її бажання перетворити дозвілля в засіб придбання не тільки нових вражень, але й знань, умінь, навичок [14, с.26].

Особливістю культурного молодіжного дозвілля є емоційна забарвленість, яка пов'язана з можливістю познайомитися з цікавими людьми і отримати насолоду від спілкування з ними, відвідати унікальні місця, які викликають насичену гаму емоцій, насолодитися результатами своєї улюбленої праці, показати свої уміння та навички. Основні особливості сучасного культурного дозвілля молоді – високий рівень

культурно-технічної оснащеності, використання сучасних дозвільних форм і технологій, методів, естетично насичений простір і високий художній рівень дозвільного процесу.

Сьогодні молодіжне дозвілля у нашій країні сприймається як суспільно усвідомлена необхідність. Суспільство дуже зацікавлене в ефективному використанні вільного часу людей, що безумовно сприятиме підвищенню культурного, соціально-екологічного, духовного рівня всього суспільства та трансформації й відновлення всього нашого життя.

Висновки. Таким чином, сучасна організація молодіжного дозвілля повинна враховувати такі специфічні риси та потреби молоді, як, *по-перше*, високий рівень пізнавальної активності. Молодість – це період активної особистісної та професійної реалізації, тому, *по-друге*, дозвілля повинно сприяти розвитку спеціальних особистісних та функціональних якостей. Потреба у спілкуванні реалізується переважно у компаніях ровесників, тому, *по-третьє*, молодіжне дозвілля бажано організовувати у груповому форматі, де передбачено різні види та форми контактів. Ігрова діяльність виконує не тільки рекреативну функцію, а й сприяє розвитку особистості, тому, *по-четверте*, дозвіллеві програми потрібно організовувати з використанням ігрових форм відпочинку. *По-п'яте*, дозвілля сприяє розвитку особистості, тому повинно бути високодуховним, моральним і сприяти підвищенню загальної культури молодої людини, в той же час воно повинно носити розважальний і ненав'язливий характер і бути емоційно насиченим, в першу чергу позитивними емоціями. Реалізація рекреативної функції вимагає застосування у молодіжному дозвіллі заняття фізичною культурою та спортом, оздоровчими практиками, пропагандою здорового способу життя.

Таке дозвілля буде сприяти самореалізації творчого й духовного потенціалу не тільки молоді, а й суспільства в цілому. В цьому полягає соціальна роль дозвілля.

Список використаних джерел:

1. Чеботарь Ю.М. Туристический бизнес: Практическое пособие для турфирм и их клиентов. - М.: Мир деловой книги, 2000. - 70 с.
2. Биржаков М.Б. Введение в туризм: учебник / М.Б. Биржаков. – Изд. 6-е, перераб. и доп. – СПб.: Издательский дом «Герда», 2004. – 448 с.
3. Воронкова Л.П. История туризма и гостеприимства. - Учебное пособие. – М.: Фаир-пресс, 2004. – 234 с.
4. Бабанчикова О.А. Проблемы и перспективы развития молодежного туризма в контексте государственной молодежной политики / О. А. Бабанчикова // Вестник национальной академии туризма. - 2009. - № 4. - С. 47-50.
5. Артемова Е.Н. Молодежный сегмент туристского рынка как объект маркетинговых исследований / Е.Н. Артемова, В.А. Козлова // Маркетинг в России и за рубежом. – 2004. - № 4. – С. 37-49.
6. Дьоміна Л.В. Організація молодіжного туризму в Донецькій області / Л.В. Дьоміна // Образованность и духовность молодежи как основа устойчивого развития туристской индустрии в Украине: матер. VIII Междунар. науч.-практ. конф. студентов и молодых ученых. – Донецк: ДИТБ, 2005. – С. 295-296.

7. Коніщева Н.Й. Пропозиції щодо створення туристичних центрів розвитку молодіжного туризму / Н.Й. Коніщева, Л.В. Дьоміна // Наукові і практичні проблеми створення і функціонування туристичних центрів і тематичних парків: матер. V Міжнар. наук.-практ. конф. (Донецьк, 27-28 травня 2005 р.). – Донецьк: ДІТБ, 2005. – С. 146-148.
8. Головенько В. Молодь незалежної України: стан та перспективи розвитку //Перші кроки нової влади: молодіжна політика в Україні: проблеми та перспективи. – Київ: Ін-т політ. освіти, Фонд Едуардо Фрея (Нідерланди). – 2005. – С.2.
9. http://uk.wikipedia.org/wiki/Населення_Землі.
10. Молодь та молодіжна політика в Україні: соціально-демографічні аспекти /За ред. Е.М.Лібанової. — К.: Інститут демографії та соціальних досліджень ім. М.В. Птухи НАН України, 2010. — 248 с.
11. Молодь в умовах становлення незалежної України (1991-2011 роки). – Щорічна доповідь Президентів України, Верховній Раді України, Кабінету Міністрів України про становище молоді в Україні. – Київ: Держ. ін-т сімейної та молодіж. політики, 2012. – С.7.
12. Усыкин Г. С. В классе, в парке, в лесу: игры и соревнования юных туристов: - Москва: Просвещение, 2006. – 160 с.
13. Орловская Виктория Петровна. Организационно-экономические условия развития молодежного туризма в дестинации : Дис. ... канд. экон. наук : 08.00.05 СПб., 2004 172 с. РГБ ОД, 61:05-8/1748.
14. Гальперина Т. И. Актерское мастерство в деятельности менеджера туристской анимации. - М.: РИБ «Турист», 2004.- 54 с.
15. Вайнола Р. Х. Особливості використання ігрових технік в соціальній вуличній роботі: Метод.рек. / Ліга соціальних працівників м. Києва; Соціальна служба для молоді м. Києва. — К. : НПУ, 2001. — 48с.
16. Килимистий С.М. Особливості ігрової анімації в туризмі // Туристично-краєзнавчі дослідження. – 2007. - № 7. – С. 200-213.

Список использованных источников:

1. Чеботарь Ю.М. Туристический бизнес: Практическое пособие для турфирм и их клиентов. – М.: Мир деловой книги, 2000. –70 с.
2. Биржаков М.Б. Введение в туризм: учебник / М.Б. Биржаков. – Изд. 6-е, перераб. и доп. – СПб.: Издательский дом «Герда», 2004. – 448 с.
3. Воронкова Л.П. История туризма и гостеприимства. - Учебное пособие. – М.: Фаир-пресс, 2004. – 234 с.
4. Бабанчикова О.А. Проблемы и перспективы развития молодежного туризма в контексте государственной молодежной политики / О. А. Бабанчикова // Вестник национальной академии туризма. – 2009. – № 4. – С. 47–50.
5. Артемова Е.Н. Молодежный сегмент туристического рынка как объект маркетинговых исследований / Е.Н. Артемова, В.А. Козлова // Маркетинг в России и за рубежом. – 2004. – № 4. – С. 37-49.
6. Демина Л.В. Организация молодежного туризма в Донецкой области / Л.В. Демина // Образованность и духовность молодежи как основа устойчивого развития туристской индустрии в Украине: матер. VIII Междунар. науч. –метод. конф. студентов и молодых ученых. – Донецк: ДИТБ, 2005. – С. 295–296.
7. Конищева Н.И. Предложения по созданию туристических центров развития молодежного туризма / Н.И. Конищева, Л.В. Демина // Научные и практические проблемы создания и функционирования туристических центров и тематических парков: матер. V Междунар. научно-практической. конф. (Донецк, 27-28 мая 2005). – Донецк: ДИТБ, 2005. – С. 146-148.
8. Головенько В. Молодежь независимой Украины: состояние и перспективы развития // Первые шаги новой власти: молодежная политика в Украине: проблемы и

перспективы. – Киев: Ин-т полит. образования, Фонд Эдуардо Фрея (Нидерланды). – 2005. – С.2.

9. http://uk.wikipedia.org/wiki/Населення_Землі.

10. Молодежь и молодежная политика в Украине: социально-демографические аспекты. / Под ред. Э.М.Либанова. – М.: Институт демографии и социальных исследований им. М.В. Птухи НАН Украины, 2010. — 248 с.

11. Молодежь в условиях становления независимой Украины (1991-2011 годы). – Ежегодный доклад Президенту Украины, Верховной Раде Украины, Кабинету Министров Украины о положении молодежи в Украине. – Киев: Гос. ин-т семейной и молодежной политики, 2012. – С.7.

12. Усыкин Г. С. В классе, в парке, в лесу: игры и соревнования юных туристов: – Москва: Просвещение, 2006. – 160 с.

13. Орловская Виктория Петровна. Организационно-экономические условия развития молодежного туризма в дестинации : Дис. ... канд. экон. наук : 08.00.05 СПб., 2004 172 с. РГБ ОД, 61:05–8/1748.

14. Гальперина Т. И. Актерское мастерство в деятельности менеджера туристской анимации. – М.: РИБ «Турист», 2004. – 54 с.

15. Вайнола Р.Х. Особенности использования игровой техники в уличной социальной работе: Метод. рек. / Лига социальных работников г. Киев; Социальная служба для молодежи г. Киев. – К.: НПУ, 2001. - 48с.

16. Килимистий С.М. Особенности игровой анимации в туризме// Исследования туристического краеведения. – 2007. – № 7. – С. 200-213.

References:

1.Chebotar Y. M. Business tourism: A practical guide for the travel agencies and their clients. –М.: The world of business books, 2000. – 70 p.

2.Birzhakov M.B. Introduction to Tourism: tutorial / Birzhakov M.B. – 6th edition, revised and enlarged – St. Petersburg.: Publishing house «Gerda», 2004. – 448 p.

3.Voronkova L.P. History of Tourism and Hospitality Industry. – tutorial. – М.: Fair–press, 2004. – 234 p.

4.Babanchikova O.A. Problems and perspectives of youth tourism development in the context of the state youth policy / Babanchikova O.A. // Journal of Bulletin of the National Academy of Tourism. – 2009. – № 4. – P. 47-50.

5.Artemova E.N. The Youth segment of the tourism market as an object of marketing research / E.N. Artemova, V.A. Kozlova // Marketing in Russia and abroad. – 2004. – № 4. – P. 37-49.

6.Domina L.V. Youth Tourist Association in Donetsk region / Domina L.V. // The Youth education and spirituality as a basis for sustainable development of the tourism industry in Ukraine: Materials VIII International scientific-practical conference of students and young scientists. – Donetsk: DITB, 2005. – P. 295-296.

7.Konischeva N.Y. Suggestions for the establishment of youth tourism centers / N.Y. Konischeva, L.V. Domina // Scientific and practical problems of creation and functioning of tourist centers and theme parks: Materials V International scientific-practical conference (Donetsk, 27-28 mai 2005 year.). – Donetsk: DITB, 2005. – P. 146-148.

8.Golovenko V. Independent Ukrainian Youth: Development status and future prospects// The first steps of the new government: Youth policy in Ukraine: Problems and Prospects. – Kyiv: Institute of Political Education, Eduardo Frei Foundation (Netherlands). – 2005. – P.2.

9.http://uk.wikipedia.org/wiki/Населення_Землі.

10. Young people and youth policy in Ukraine: Sociodemographic aspects /Edited by E.M. Libanovoyi. — K.: The National Academy of Sciences of Ukraine. Institute for Demography and Social Studies of MV Ptukha, 2010. — 248 с.

11. In Youth under the condition of getting Ukraine its independence (1991–2011) – Annual Report to President of Ukraine, Parliament of Ukraine and Cabinet of Ministry of Ukraine regarding the conditions of youth in Ukraine. – Kyiv: National Institute of Family and Youth Policy, 2012. – P.7.
12. Usykin G. S. In the classroom, in the park, in the forest: games and competitions for young tourists: – Moscow: Education, 2006. – 160 p.
13. Orlovskaya Viktoriya Petrovna. Organization of economic conditions growth of youth tourism destination: Thesis / ... PhD in Economics: 08.00.05 SPb., 2004 172 p. RSL OD, 61: 05–8 / 1748.
14. Galperina T. I. Acting technique in the activities of the manager of the tourist animation. – M.: RIB «Tourist», 2004. –54 p.
15. Vaynola R. Kh. Peculiarities of using slot techniques in social street work: Guidelines / League of Social Workers in Kyiv; Youth Services of Kyiv. — K: NEA, 2001. — 48p.
16. Kilimistiy S.M. Peculiarities of gaming animation in tourism // Tourism and local history research. – 2007. – № 7. – P. 200-213.

УДК 911.3

Тертична Юлія Василівна

Київський національний університет імені
Тараса Шевченка, м. Київ, Україна
e-mail: tertychna@i.ua

ЕТНОЕКЗОГЕННИЙ ТУРИЗМ В СИСТЕМІ ПОНЯТЬ ЕТНОГЕОГРАФІЇ

Стаття має за мету конкретизувати і розширити понятійно-термінологічний апарат етнографічних досліджень.

Методика дослідження базується на застосуванні загальної методологічної бази суспільно-географічних досліджень. Концепція комплексного підходу дає можливість узагальнити ідеї науковців, які вивчали дану проблему. В статті застосовано загальнонаукові методи: порівняння, узагальнення, систематизації, аналізу, синтезу, індукції та дедукції.

Результати. Проаналізовано існуючі підходи до трактування сутності етнічного, ностальгічного, діаспорного, аборигенського, етнографічного та етноксогогенного туризму. Сформульовано і відібрано найбільш вдалі визначення цих видів туризму. Розроблено структуру відносин видів туризму. Удосконалено та систематизовано поняттєво-термінологічний апарат етнологеографії.

Наукова новизна дослідження полягає у тому, що вперше систематизовано поняттєво – термінологічний апарат туристсько-етнологеографічних досліджень. Етнологеографія – це новітній напрямок як у суспільно-географічних, так і в туристичних дослідженнях, до цього часу практично не висвітлений.

Практична значимість статті полягає в розкритті понятійно-термінологічного апарату нових видів туризму. Є істотні відмінності, пов'язані з трактуванням різних термінів та неоднозначним їх розумінням різними науковцями. Дослідження є цінним в умовах України, де етноксогогенний вид туризму тільки починає свій розвиток.

Ключові слова: етнічний, ностальгічний, діаспорний, етнографічний та етноксогогенний туризм.

УДК 911.3

Тертычная Юлия Васильевна

Киевский национальный университет
имени Тараса Шевченко, г. Киев, Украина
e-mail: tertychna@i.ua